

Projekt fundacji:
Etnoinspiracje

Urodziliśmy się Ty tam, ja tu
- dzieciństwo i młodość w krajach
Globalnego Południa
a polska rzeczywistość

gry i bajki

**opracowane przez
uczestników warsztatów**

De FUNDACJA EDUKACJA DLA DEMOKRACJI

polska pomoc

Projekt współfinansowany przez Fundację Edukacja dla Demokracji w ramach programu pomocy zagranicznej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2009r.

Fundacja Etnoinspiracje

Łódź 2009

Od 21 września do końca listopada 2009 roku fundacja ETNOINSPIRACJE realizowała projekt "Urodziliśmy się Ty tam, ja tu - dzieciństwo i młodość w krajach Globalnego Południa a polska rzeczywistość". Projekt był współfinansowany przez Fundację Edukacja dla Demokracji w ramach programu pomocy zagranicznej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP w 2009 r.

W założeniach projekty przyjęliśmy perspektywę lustra - polskie dzieci i młodzież dowiadywały się o sytuacji swoich rówieśników z wybranych krajów w Afryce, Azji i Ameryce Łacińskiej. Uczestnicy poznawali codzienność oraz tradycyjną i współczesną kulturę m.in. Indii, Pakistanu, Tybetu, Hondurasu, Gwatemali, Peru, Kenii, Burkina Faso, Ghany, Wybrzeża Kości Słoniowej. Pragnęliśmy zwalczyć stereotypowe wizerunki: Afryki, Azji, Ameryki Łacińskiej często traktowanych jako holistyczne twory, a nie kontynenty, na których znajdują się zróżnicowane społecznie i kulturowo odmienne państwa. Zależało nam na ukazaniu różnorodności i ogromnych kontrastów panujących w krajach Globalnego Południa.

Podczas zajęć uczestnicy mieli zastanowić się także nad tym, co mogą zrobić w swym życiu codziennym, by ich wszyscy rówieśnicy egzystowali w warunkach godnych człowieka. Warsztaty miały uwidocznic wzajemną współzależność pomiędzy Globalną Północą a Południem, a także walory oddziaływania racjonalnej konsumpcji oraz propagowania idei sprawiedliwego handlu i produktów lokalnych. Ponadto, starsi uczestnicy zajęć uczyli się również podstaw pracy metodą projektu, a następnie wykorzystywali tę umiejętność przy przygotowywaniu pokazu „gry” dla kolegów ze szkoły/placówki, którzy nie uczestniczyli w naszych zajęciach. Gra miała być związana tematycznie z treściami przekazywanymi podczas warsztatów. Młodszy beneficjenci układali bajki inspirowane warsztatami i również przedstawiali je swoim rówieśnikom.

W projekcie uczestniczyło 10 grup dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 17 roku życia, z przedszkola, 3 szkół podstawowych, domu dziecka, placówki wsparcia dziennego oraz 4 liceów. Dla dzieci w wieku od 6 do 9 lat odbył się cykl trzech 45 minutowych warsztatów oraz spotkanie, na którym beneficjenci projektu prezentowali inscenizację przygotowanej przez nich bajki. Grupy uczestników w wieku 12-14 i 15-17 lat brały udział w serii trzech 1,5 godzinnych warsztatów. Dodatkowo w każdej starszej grupie miało miejsce 45 minutowe spotkanie poświęcone na konsultacje przygotowywanego przez uczestników mini-projektu. Na piątym spotkaniu prezentowane były efekty pracy, czyli gra ułożona przez beneficjentów projektu.

Wśród zgłoszonych propozycji wyłoniliśmy zwycięzców. Nagrody zostały przyznane tym projektom, które w sposób najbardziej pełny wykorzystywały zdobytą wiedzę z warsztatów i unikały stereotypowego spojrzenia na kraje Globalnego Południa, ukazując ich różnorodność społeczną, kulturalną i ekonomiczną:

W kategorii wiekowej 12 - 17 lat:

I miejsce - XXI Liceum Ogólnokształcące w Łodzi
- *Galopem przez kraje Globalnego Południa*

Wyróżnienie I - Dom Dziecka nr 4 w Łodzi – bajka *Warto pomagać*

Wyróżnienie II - Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego „Anielisko” w Łodzi - *Pociąg do Krajów Globalnego Południa*

W kategorii wiekowej 6 - 11 lat:

I miejsce - Szkoła Podstawowa nr 11 - bajka *Habibi*

Wyróżnienie - Szkoła Podstawowa nr 34 - bajka *Niezwykła przygoda Michasia*

W broszurze zamieszczamy opracowane przez uczestników projektu gry i bajki. Zdecydowaliśmy się opublikować wszystkie

dokonania uczestników, choć różnią się one poziomem merytorycznym i nie wszystkim udało się całkowicie uniknąć stereotypowych treści. Zachęcamy jednak czytelników do wykorzystania tych materiałów w pracy z dziećmi i młodzieżą oraz refleksji nad tym, co należałoby w nich zmienić, by mogły służyć propagowaniu edukacji globalnej. Będziemy wdzięczni, jeśli podzielą się Państwo z nami swoimi uwagami na ich temat:

fundacja@etnoinspiracje.org

Broszura będzie dostępna do pobrania w wersji elektronicznej na naszej stronie internetowej:

www.etnoinspiracje.org

Fundacja ETNOINSPIRACJE pragnie podziękować wszystkim, którzy aktywnie partycypowali w projekcie "Urodziliśmy się Ty tam, ja tu - dzieciństwo i młodość w krajach Globalnego Południa a polska rzeczywistość". Mamy nadzieję, że warsztaty zainspirują Was do twórczych rozważań na temat Globalnego Południa i w związku z tym skłonią do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych wyborów w życiu codziennym. Dziękujemy wszystkim nauczycielkom, nauczycielom i opiekunom, którzy wspierali działania swoich grup, a zwłaszcza wychowawcom najmłodszych uczestników projektu za ich kreatywne zaangażowanie.

Specjalne podziękowania składamy Muzeum Archeologicznemu i Etnograficznemu w Łodzi za użyczenie eksponatów, a w szczególności Barbarze Chlebowskiej za niezwykle pomoc.

W imieniu fundacji **ETNOINSPIRACJE**

Agnieszka Iwaszkiewicz
i Magdalena Kępa

Szkoła Podstawowa nr 11
ul. Hufcowa 20, 94-107 Łódź

Opiekun grupy: mgr Anna Gosławska

Klasa: Ib

Tytuł bajki: „Habibi”

Cele:

- poznanie kultury i obyczajów libijskich
- przedstawienie świętej księgi islamu - Koran
- zapoznanie z wybranymi piosenkami śpiewanymi w Libii
- oglądanie ręcznie malowanych tatuaży
- pokazanie biżuterii libijskiej oraz tańca brzucha
- zaprezentowanie oryginalnego stroju libijskiego szarby i galabiji
- zapoznanie z bajką inspirowaną tradycją libijską

Materiały dydaktyczne:

chusty, kasety z nagraniami, kasza kus- kus, daktyle, kawa arabska, wachlarze, folklorystyczny strój libijski, poduszki tkane według tradycyjnego wzoru libijskiego, biżuteria, fajka wodna, wielbłądy, Koran, henna

Przebieg:

Spotkaliśmy się dziś tutaj, aby zapoznać Was z kulturą i tradycjami odległego państwa, które znajduje się w Afryce Północnej. Czy może ktoś z Was domyśla się o jakim państwie mówię?

Libia

Przedstawienie przez dzieci ciekawostek o tym państwie:

1. Stolicą Libii jest Trypolis.

2. Flaga narodowa Libii jest koloru zielonego – pokaz.
3. Czy wiecie, że podczas wieczoru weselnego podaje się ryż *blau* (ryż z migdałami na słodko).
4. Tradycyjnym ciastkiem libijskim jest *magrud*. Jest to *kus-kus* z daktylem i miodem.
5. Obszar Libii jest bardzo rozległy, a ludności jest tylko 5 mln. Resztę kraju zajmuje pustynia libijska.
6. Libia leży nad Morzem Śródziemnym.
7. Folklorystyczny strój panny młodej to wielki naszyjnik ze złota zajmujący 3/4 powierzchni ciała.
Przedstawiamy teraz folklorystyczny strój młodego chłopca. Według tradycji libijskiej kobiety noszą chusty na głowach zwane *szarbą* oraz specjalny strój zwany *galabiją* (*dżalabiją*) - pokaz. Mała liczba kobiet nosi stroje libijskie, które maskują nawet oczy. Oznacza to, że taka kobieta jest bardzo religijna.
8. Odpowiednikiem świąt Bożego Narodzenia jest święto *Aid* - święto Barana. Wtedy spożywa się mięso z tego zwierzęcia oraz wręcza prezenty najbliższym.
9. W libijskich domach mieszkańcy siedzą na materacach zwanych *mindorami*.
10. Na weselach kobiety i mężczyźni bawią się oddzielnie. Podczas imprezy kobiety wykonują taniec brzucha.

A teraz zaprezentujemy jeden z takich tańców...

W Libii po ulicach roznosi się zapach kawy i kadzideł. Możemy zobaczyć liczne drzewa daktylowe.

Każda potrawa jest czerwona - zawiera pomidory. Nieodzownym składnikiem jest *fil-fil* - pikantna papryczka.

Zaprezentowanie bajki:

Dawno, dawno temu, w dalekiej Libii, w mieście wydartym spod władania gorącej pustyni, mieszkała mała dziewczynka,

Aisza. Imię jej oznaczało: żywa, inteligentna. I rzeczywiście, jej duże ciemne oczy bystro spoglądały z drobnej, śniadej twarzyczki, a cała postać dziewczynki wciąż była w ruchu.

Jej pasją był taniec, więc każdą wolną chwilę spędzała na żmudnych treningach i ćwiczeniu nowych układów.

Pewnego dnia Aisza spostrzegła wiszące w salonie zdjęcie małego chłopca. Dowiedziała się, że jest to syn króla Libii, Mohamed i że jego imię oznacza pełnię samych dobrych rzeczy. Aiszy spodobał się szczególnie błysk ciekawości w spojrzeniu księcia. Rozpoznała w nim pokrewną duszę. Od tamtej chwili, zachwycona urokiem Mohameda, często spoglądała na jego portret i marzyła o tym, że kiedyś go spotka.

Trenując codziennie taniec, wytrwale dążąc do celu, Aisza miała nadzieję, że jej marzenia spełnią się.

Któregoś dnia miesiąca *nasir* dostrzeżono wysiłek Aiszy i zaproszono do wzięcia udziału w prestiżowym pokazie tanecznym, gdzie mogła wystąpić przed szerszą publicznością. Podczas występu zauważyła zaciekawione spojrzenie młodzieńca siedzącego na widowni w pierwszym rzędzie. Miał lekko kręcone, ciemne włosy. Była przekonana, że już kiedyś widziała tę twarz. Próbowała przypomnieć sobie, gdzie to było. Zauroczona widokiem młodego człowieka, wykonała najpiękniejszy taniec swojego życia. Taniec Aiszy tak się spodobał, że jednogłośnie przyznano jej pierwsze miejsce.

Po odebraniu nagrody szczęśliwa dziewczyna wróciła do domu, gdzie czekała na nią cała rodzina. Gdy Aisza weszła do pokoju, dostrzegła szczupłą postać młodzieńca z widowni, patrzącego na nią z zachwytem. Wtedy przypomniła sobie, skąd zna jego spojrzenie. Był to Mohamed, już nie książę, lecz król Libii, na którego portret codziennie spoglądała, o którym marzyła. Jej sen spełnił się. Młody król dostrzegł talent dziewczyny, jej wytrwałość i pracowitość, poprosił więc o rękę Aiszy, a rodzice zgodzili się na ślub.

I stało się, jak wierzyła Aisza, bo marzenia spełniają się tym, którzy są wytrwali w dążeniu do celu.

Szkoła Podstawowa nr 34
ul. Ćwiklińskiej 9, 92-508 Łódź

Opiekun grupy: mgr Katarzyna Zalepińska

Klasa: Id

Tytuł bajki: „Niezwykła przygoda Michasia”

Cel:

Zapoznanie dzieci z życiem codziennym ich rówieśników z jednego z krajów Afryki.

Materiały potrzebne do przygotowania pokazu bajki:

tekst bajki, wykonane przez dzieci rysunki ilustrujące treść bajki (kredki, kartony), płyta z muzyką z jednego z państw Afryki, sprzęt do odtwarzania muzyki.

Nie tak dawno temu, w pięknym, ogromnym domu mieszkał siedmioletni chłopiec Michałek. Był niewysoki jak na swój wiek, miał blond włosy, niebieskie oczy. Jego ulubioną zabawką było zdalnie sterowane, wyścigowe auto, które dostał od swoich rodziców na urodziny. Michaś miał we zwyczaju wciąż prosić rodziców o nowe zabawki, mimo, że na nie zasługiwał. Nawet dzisiaj rano nie zjadł śniadania, specjalnie zrzucił kanapkę na podłogę. Do tego jak zwykle grymasił:

- Owsianka jest za ciepła, herbatka za zimna!

Do szkoły też nie chciał pójść, powtarzał mamie, że nie chce tam chodzić, ponieważ to strata czasu i nudzi się. Mama załamywała ręce i próbowała tłumaczyć chłopcu, że nauka pozwoli mu kiedyś spełnić swoje marzenia. Jednak to nic nie pomagało. Michaś upierał się, że nie chce pójść do szkoły i strasznie przy tym tupał. Nie posprzątał w pokoju - bo nie miał czasu, nie poukładał klocków, ponieważ śpieszył się, żeby grać z kolegami w piłkę nożną.

Widzicie, jakim niegrzecznym chłopcem jest Michaś? A on nie widział w swoim postępowaniu niczego złego.

Aż nadszedł ten dzień. Nie był jakiś szczególny, ot chłopiec wstał jak zwykle z łóżka, zbiegł na dół do kuchni. Był podekscytowany. Dzisiaj jego tata wraca z Afryki. Chłopiec nie mógł się doczekać, co też dostanie od ojca w prezencie z podróży. Wyjątkowo zjadł porcję owsianki i ku zdziwieniu mamy poprosił o dokładkę. Nie zdążył jej jednak zjeść, bo już musieli jechać odebrać z lotniska tatę.

Gdy go tylko zobaczył, na jego buzi odmalował się ogromny uśmiech. Wpadł w ramiona ojca i ucałował go po dwa razy w każdy policzek. Zauważył też, że tata trzyma w rękach zapakowaną w ozdobny papier paczkę. Bardzo był ciekaw, czym tym razem tata go obdaruje. Szybko otworzył pakunek i rozczarował się, bo znajdowała się w nim książka. Przez moment pomyślał, że tata przywiózł mu coś jeszcze, ale gdy zdał sobie sprawę, że prezentem, na który tak czekał była książka o Afryce, w oczach stanęły mu łzy.

Całą drogę do domu siedział naburmuszony na tylnym siedzeniu samochodu. Nie wyjaśnił nawet, dlaczego nie będzie jadł obiadu, tylko zaraz po przekroczeniu progu domu, pobiegł prosto do swojego pokoju. Rzucił się na łóżko, zaczął płakać, a książka wylądowała hen daleko na podłodze pod oknem.

Gdy Michaś tak rozpaczał nad tym, że tata musi go wcale nie kochać, bo inaczej kupiłby mu jakąś zabawkę, a nie książkę, nagle usłyszał dziwny, cichutki dźwięk. Rozejrzał się po pokoju, ale nic się w nim nie zmieniło. Gdy tylko z powrotem położył głowę na poduszce, znowu usłyszał ten odgłos. Spojrzał szybko na leżącą pod oknem książkę i wtedy zakręciło mu się w głowie. Poczł jakby żołądek skręcał mu się w sprężynkę, dźwięk był coraz głośniejszy, pokój zaczął tak szybko wirować, że chłopiec zamknął oczy.

Nagle wszystko się uspokoiło. Do jego uszu dochodził jednak nadal odgłos bębnow. Otworzył oczy i... zamknął je. Otworzył raz jeszcze... przetał, bo nie mógł uwierzyć w to, co widzi. Zobaczył afrykańską wioskę, identyczną jak ta na okładce książki.

- Cześć! – usłyszał. Odwrócił głowę i zobaczył stojącego za nim ciemnoskórego chłopca.
- Cześć – odpowiedział niepewnie.
- Mam na imię Nebu, a Ty? – powiedział chłopiec i wyciągnął rękę w przyjaznym geście powitania.
- Nazywam się Michaś Nawrocki. Co to za dziwne miejsce? Gdzie ja jestem?
- Dziwne miejsce? Żartujesz sobie? To mój dom – wioska Ubub.
- Wioska? Yyyy... nie wiem jak się tutaj znalazłem, ale powiedz mi jak się dostanę do Łodzi.
- Hmm... bardzo chętnie bym Ci pomógł, ale nie wiem gdzie jest Łódź.
- Jak to nie wiesz? Wszyscy moi koledzy wiedzą, że Łódź leży w Polsce, a Polska jest w centrum Europy. Czego Was uczą w szkole?
- Słuchaj. To, co mówisz jest bardzo ciekawe, ale ja muszę lecieć...
- Poczekaj! Pomóż mi proszę wrócić do domu.
- Niestety teraz nie mogę, bo się śpieszę.
- Nie zostawiaj mnie samego! Dokąd idziesz? Pewnie do szkoły? Mogę iść z Tobą? – zaproponował Michaś i ruszył za Nebu.
- Do szkoły? No coś Ty! Bardzo chciałbym, ale nie wszystkie dzieci w naszej wiosce chodzą do szkoły.
- Nie rozumiem. Nie musisz chodzić do szkoły? Nikt nie każe Ci co dzień wstawać wcześniej rano, żeby się do niej nie spóźnić? Jak ja tego nie lubię, nawet nie wiesz jak Ci zazdroszczę.
- Co? Michaś, bardzo chciałbym się uczyć. Z radością wstawałbym, żeby zdobywać wiedzę. Zresztą nie masz czego zazdrościć. I tak wstaję skoro świt. Widzisz tamtą górę? Codziennie razem z moimi kolegami bierzemy wiadra i idziemy tam po wodę do picia – godzinę w jedną stronę. W drodze

powrotnej nawet nie rozmawiamy, bo wiadra napelnione wodą są bardzo ciężkie i musimy się skupić, żeby niczego nie wylać.

- Ej, to rzeczywiście nieciekawie. Po takim wysiłku to pewnie odpoczywasz do południa. Ja, gdy wracam z piłki nożnej, to na nic nie mam siły. Nawet mama przynosi mi kolację do łóżka.

- Taa... odpoczywam. No chyba, że odpoczynkiem nazwiesz pomaganie rodzicom w uprawie ziemi?

- Co??? Nie dość, że rodzice każą Ci chodzić taki kawał po wodę, to jeszcze zmuszają Cię do pracy? A ja narzekam, gdy mama każe mi posprzątać klocki. W sumie to i tak tego nie robię. Zwykle jest tak. Mama mówi:

- Michaś, posprzątaj klocki!

Minie pół godziny, powtarza:

- Michaś, sprzątnij klocki!

Po godzinie to już nawet nic nie mówi, tylko sama idzie do mojego pokoju i je układa.

- Wstydzilibyś się! Taki duży chłopak i pozwala, żeby mama sprzątała za niego! Mnie nikt do niczego nie zmusza. Sam chcę pomagać.

- I tak z własnej woli się tak męczysz? Oszalałeś? Przecież fajniej jest grać w gry komputerowe albo bawić się z kolegami na placu zabaw.

- To Twoje zdanie. Mnie byłoby przykro, gdybym się lenił albo bawił, a rodzice sami ciężko pracowali. Jak to mówi tata: „Kaźda para rąk się przyda.” U nas dzieci pomagają dorosłym. Wiesz co? Gdy Cię zobaczyłem to pomyślałem, że moglibyśmy zostać kolegami, ale teraz chyba nie chcę, żeby tak się stało.

- Dlaczego? – zapytał zdziwiony Michaś.

- Moim kolegą nie może być chłopiec, który nie docenia tego, co ma. Możesz chodzić do szkoły, a nie lubisz tego. Poza tym pozwalasz, żeby mama wyręczała Cię w obowiązkach, których i tak w zasadzie nie masz. Szkoda mojego czasu. Znajdziesz kogoś innego, kto pomoże Ci dostać się do domu. Cześć! – zdenerwowany Nebu odwrócił się na pięcie i odszedł.

- Nebu, poczekaj! Nie denerwuj się na mnie! Masz rację. Dopiero teraz, gdy opowiedziałeś mi o sobie, dostrzegłem, jakie mam szczęście. Co dzień mogę iść do szkoły, bawić się, odpoczywać. Poza tym korzystam z wody, kiedy mam tylko na to ochotę. Odkręcam kran i woda leci. Nikt nie musi przynosić jej w wiadrze. I moja mama... gdy pomyślę sobie, ile jej sprawiam przykrości, to mi dopiero głupio. Przejrzałem na oczy.

Nagle Michasiowi znowu zakręciło się w głowie. Otoczenie zaczęło wirować, więc musiał zamknąć oczy. I wtedy poczuł, że leży na łóżku. Otworzył niepewnie oczy i zdał sobie sprawę, że jest w swoim pokoju.

- Hmm... ale miałem dziwny sen. A może to nie był sen?

Nie powiedział nikomu o swojej przygodzie. Jednak od tego dnia nikt nie musiał budzić Michasia do szkoły. Gdy mama wchodziła do kuchni przygotować śniadanie, jej syn siedział już grzecznie przy stole i czekał na posiłek. Codziennie buziakiem i uśmiechem na twarzy żegnał się z nią, wychodząc do szkoły. A i o utrzymywaniu porządku w pokoju sam pamiętał. Krótko mówiąc, Michaś zmienił się nie do poznania. Tylko rodzice zastanawiali się, co jest przyczyną tej zmiany.

A Wy jak myślicie?

Przedszkole Miejskie nr 170 w Łodzi
ul. Ks. J. Popiełuszki 13A, 94-052 Łódź

Opiekunowie grupy: mgr Aneta Kolek, mgr Ewa Żurek,
Grupa: IV

Tytuł bajki: "Joka z Kongo" - pantomima z elementami
taneczno - muzycznymi

Cel:

Zapoznanie dzieci z życiem ich rówieśników w Kongo.

Materiały potrzebne do przygotowania pokazu bajki:

tekst bajki, stroje, rekwizyty, materiały do dekoracji, piosenka
"Ahaandoo".

Obsada:

- Dziewczynka z biednej rodziny z Kongo - Joka
- Matka Joki z gromadą dzieci
- Dzieci z bogatych rodzin z gadżetami (np. telefonii komórkowej)
- Rodzina z Kongo o wyższym niż przeciętny statusie społecznym (podczas konsumpcji posiłku)
- Dzieci i nauczyciel na lekcji tańca
- Publiczność oglądająca występ Joka (tancerki)

Akcja rozgrywa się w Kongo. W tle muzyka dopasowana do wydarzeń. Układy taneczne głównej bohaterki w klimacie jazzowym. Wprowadzamy widza w klimaty afrykańskie piosenką "Ahaandoo" z układem tanecznym dzieci.

Zapada cisza, na scenę wchodzi grupki dzieci, siadają tyłem do publiczności w wyznaczonych miejscach nie zwracając zbyt dużo uwagi na siebie. Gdy nadchodzi czas ich roli odwracają się do widowni i odtwarzają przygotowane scenki.

Dziewczynka - Joka wykonuje spontaniczne ruchy układające się w krótki układ taneczny. Muzyka milknie. Widać biedną chatkę przy której siedzi matka z płaczącym dzieckiem na rękę dookoła niej siedzą znużone, smutne, zabiedzone dzieci. Dotykają, przechylają pojemniki znajdujące się dookoła szukając wody. Joka pojawia się wśród braci i sióstr, przechyla miseczkę, ale okazuje się że nie ma nic do picia. Matka gestykuluje karcąc ją i nakazuje zdecydowanym ruchem ręki, aby udała się w poszukiwanie wody i jedzenia. Joka ze złością na twarzy wychodzi z domostwa. Idąc oddaje się swojej pasji - tańczy. Taniec przerywa dźwięk dzwoniącego telefonu komórkowego. Joka staje w bezruchu. Widać jak dwójka dzieci zachwyca się swoimi nowoczesnymi telefonami (oglądają, włączają melodie, robią sobie nawzajem zdjęcia poruszając się przy tym). Jedno z dzieci wpada na Jokę, odpycha ją. Joka się przewraca, leży chwilę skulona. Ocuca ją głośne zachowanie ludzi, którzy konsumują posiłek. Siada i przygląda się im z pragnieniem. Ktoś z osób jedzących wyrzuca kawałek jedzenia. Dziewczynka podnosi to i zajmuje się zachłannie jedzeniem. W tym czasie ludzie kończą spożywanie posiłku i odchodzą. Na stole pozostaje bałagan, dookoła porozrzucane jedzenie. Joka podchodzi, zbiera pozostawione resztki i pakuje je ze sobą. Gdy wstaje, aby odejść jej uwagę przykuwają dzieci na lekcji tańca w szkole. Podchodzi do okna i przygląda się im z uwagą i zainteresowaniem. Sama powtarza widziane elementy przed oknem. Nagle podchodzi nauczycielka i zamyka okno. Joka zabiera jedzenie i odchodzi w stronę domu. Idąc powtarza elementy taneczne podejrzone przez okno. Dochodzi do domu, daje matce jedzenie i picie a sama usuwa się na bok. Rysuje palcem po piasku...

...za 15 lat...

Joka jest znaną, cenioną i lubianą tancerką. Tańczy na scenie jeden ze swoich tańców. Publiczność po występie wstaje z miejsc, bije brawo. Joka kłania się do publiczności, gestem rąk prosi o ciszę i zaczyna mówić: Cieszę się, że moje występy są godne państwa zainteresowania. Tańczyć musiałam nauczyć się sama. W Kongo, z którego pochodzę są szkoły tańca, ale niestety moich

rodziców nie było stać abym mogła się kształcić w jednej z nich. Muzyka grała mi w sercu, a ja tańczyłam kierowana wyobraźnią. I tak jest do dzisiaj...

Dzięki temu, że Wy tu jesteście, ja mogę robić to, co jest moją pasją. Dzięki temu, że robię to, co kocham, chcę pomagać ludziom, których kocham. Moje występy często są charytatywne, cały dochód przekazywany jest do rodzinnego Kongo. Chcę pomagać moim rodakom, chcę dać im szansę na lepsze jutro, a Wy dzięki temu, że tu jesteście również pomagacie.

Szkoła Podstawowa nr 202 im. Jana Pawła II
ul. Jugosłowiańska 2, 92-720 Łódź

Opiekun grupy: mgr Elżbieta Potrzeszcz

Klasa: IIa

Tytuł: Inscenizacja słowno-muzyczna „Kolory świata”

Cel inscenizacji:

- zapoznanie dzieci z życiem rówieśników z Afryki, Ameryki Łacińskiej i Azji
- uwrażliwienie na codzienne potrzeby, edukację i opiekę zdrowotną dzieci mieszkających w Azji, Ameryce i Afryce.
- zwiększenie świadomości uczniów na temat możliwości udzielania pomocy krajom Globalnego Południa (poprzez m.in. udział w akcjach charytatywnych, zbiórkach darów)

Materiały potrzebne do przygotowania inscenizacji:

- Fragment utworu Michaela Jacksona pt: „We are the world”
- Piosenka Tercetu Egzotycznego pt.: „Kaktusowa samba”
- Fragmenty muzyki chińskiej i afrykańskiej - Wesoła szkoła, klasa II.
- Piosenka Majki Jeżowskiej pt.: „Wszystkie dzieci nasze są”
- Muzyka relaksacyjna
- Wiersz „Afrykańskie dzieci” – www.kobieta.pl/wiersze
- Wiersz „Pokaż mi jak to robisz....” autor nieznany- (www.gavagai.pl/words/poems.php)
- Utwory własne dzieci klasa II a
- Prezentacja multimedialna – symbole Afryki, Ameryki Łacińskiej, Azji.
- Czasopisma katolickie „Świat misyjny”, „Nieśmy Światu Jezusa”.
- Materiały plastyczne do wykonania rekwizytów i dekoracji.

Scenariusz inscenizacji słowno - muzycznej „Kolory świata”

Fragment piosenki Michaela Jacksona „We are the world”

Narrator:

Czasem zadajemy sobie pytanie, dlaczego niektórzy ludzie są smutni? Dlaczego tak wiele dzieci często płacze? Czemu troski spędzają sen z oczu wielu mamom świata? Czy w życiu musi być cierpienie? Czy wszyscy ludzie nie mogliby być zawsze radośni i uśmiechnięci? Szukając na nie odpowiedzi pomyślmy czy my, mali uczniowie, możemy pomóc?

Część I

W oddali słychać dźwięki muzyki afrykańskiej. Na scenę wbiega grupa dzieci przebrana w stroje afrykańskie z bębenkami i tańczy w rytm muzyki.

Narrator:

Afryka, to bardzo piękny malowniczy kontynent pełen bujnej zieleni, wspaniałych egzotycznych zwierząt, wielu bogactw mineralnych takich jak złoto i diamenty. To kraj pełen bogatych miast, w których są autostrady, wieżowce, hipermarkety, luksusowe samochody i bogaci ludzie. Afryka to także kraj pełen ogromnych kontrastów, biedy i skrajnego ubóstwa, to kraj w którym dzieci często nie mają co jeść, nie chodzą do szkoły i wykorzystywane są do ciężkiej pracy.

„Afrykańskie dzieci”

„W odległym Kamerunie
Kongo albo Rwandzie
czekając na pomocną dłoń
żyją dzieci o skórze czarnej.

A jest ich bardzo dużo
w postrzępionych koszulkach
marzą o rzeczach prostych
o kredkach i ołówkach.

Codziennie głód im
doskwiera
a wody brakuje do picia
to marzy im się po prostu
zwykła lekcyjna tablica.

Biedne, bose i nie umyte
biegają bose po ulicach
żyją z dnia na dzień bez celu
nie mając oparcia w
rodzicach

<<Czarne dzieci ulicy>>
tak często są nazywane
nie mają godnego życia
prawa ich nie są
przestrzegane

A jednak z uśmiechem na
buzi
każde z nich marzy skrycie
że jakiś biały człowiek
odmieni na zawsze ich życie”.

Na scenę wchodzi dziewczynka i czyta samodzielnie napisany tekst o dzieciach Afryki. Opowiadanie Julii Obszyńskiej pt. „Julia i Megi” zawiera 4 części.

W tle muzyka relaksacyjna.

Julka:

„Dwie koleżanki”

Jedna ma na imię Julia i mieszka w Polsce, druga ma na imię Megi i mieszka w Afryce. Obie znają się tylko ze zdjęć. Spotkać się nie mogą, bo dzieli je bardzo dużo kilometrów. Opisują sobie w listach historie o rodzinie, o swoim kraju. Chętnie piszą o tym, co je interesuje.

Julia ma w domu telewizor, komputer. Megi nie ma w domu ani telewizora, ani komputera. Julia chodzi uczyć się do szkoły, a Megi uczy się w wiejskiej szkółce prowadzonej przez Misjonarzy. Obie mają rodzeństwo. Mają marzenia o pięknych zabawkach, sukienkach. Rodzice Megi mimo ciężkiej pracy nie mogą spełnić jej marzeń, ponieważ są biedni.

„Przyroda”

W Polsce zieleń jest bujna, rośnie dużo drzew, krzewów i kwiatów. Wody w Polsce nie brakuje. W sklepach można kupić wodę mineralną w butelce lub oranżadę. Julia lubi chodzić z mamą na zakupy.

W Afryce brakuje wody, często panują susze. Megi nie może sobie kupić wody mineralnej, bo jest zbyt droga. Julia ma w domu psa Pusia. Megi lubi słońce. Jednego nazwała Azyl, ponieważ zawsze znajduje drogę do Megi. Gdybym mogła to podarowałabym Megi cały samochód butelek z wodą mineralną i oranżadą. Jest to bardzo przykre, że dzieciom w Afryce brakuje wody do picia.

„Bułeczki”

Megi napisała w liście do Julki, że w jej wiosce często nie ma co jeść. Chleb i bułeczki kosztują bardzo dużo pieniędzy. Mama Megi sama piecze placki chlebowe. Inne dzieci we wsi nieraz godzinami głodne czekają na rodziców. Mają nadzieję, że rodzice w końcu przyniosą pyszne jedzenie. Głodne i chore dzieci umierają. Megi i Julia często w listach zastanawiają się dlaczego świat jest taki okrutny dla dzieci. Przecież one do szczęścia tak dużo nie potrzebują. Julii nie brakuje bułeczek ani chleba.

„Serce”

Pewnego razu, kiedy Julia zachorowała, to mama zawiozła ją do lekarza. Julia miała przepisane lekarstwa, leżała w łóżeczku i wyzdrowiała. Kiedy Megi była chora, jej mama miała duży problem. Lekarz był dopiero w odległym miasteczku, a za wizytę trzeba było zapłacić. Rodzice Megi bardzo się martwili, prosili najpierw starą babcie, aby leczyła ją ziołami. Po kilku dniach do wioski przyjechała Międzynarodowa Pomoc Humanitarna. Mama pobiegła prosić ich o pomoc dla Megi. Megi otrzymała pomoc lekarską i leki.

Nie odmawiajmy pomocy innym, jeżeli możemy pomóc, bo kiedyś możemy potrzebować jej sami.

Część II

W oddali słysząc dźwięki muzyki zespołu Tercet Egzotyczny pt: „Kaktusowa samba”. Na scenę wbiegają chłopcy z gitarami ubrani w poncho i słomkowe kapelusze . Grają w takt muzyki.

Narrator :

Wyobraź sobie, że po czerwonej ziemi Ameryki Południowej stąpają stopy małych obdartych żebraków. To dzieci ze slumsów wielkich miast. W ich sercach zbyt często umiera nadzieja. Nadzieja na ciepły dom, w którym wieczorem spotka się cała

rodzina, a w sobotę tato przyniesie tyle pieniędzy, że wystarczy na pożywienie dla wszystkich.

Opowiadanie „Każdy może pomagać”
napisała Patrycja Sawicka.

Był sobie kiedyś bardzo bogaty człowiek. Mieszkał w Polsce. Był właścicielem dużej fabryki mebli, która świetnie się rozwijała, ponieważ zawsze było wielu ludzi, którzy potrzebują nowych mebli. Dlatego człowiek ten miał dużo pieniędzy, mieszkał w wielkim pięknym domu i dużo podróżował. Pewnego razu postanowił zwiedzić Amerykę Łacińską. Wyobrażał ją sobie jako gorącą piękną krainę pełną bogatych miasteczek, w których znajdzie mnóstwo straganów z egzotycznymi owocami i przyprawami, jakich nie ma w Europie. Oczami wyobraźni widział wysokie Andy, bujną roślinność i krystalicznie czyste potoki, oraz szczęśliwych, beztroskich ludzi podziwiających piękno południowoamerykańskiego krajobrazu.

Kilka dni później bogaty człowiek poleciał do Meksyku. Podróż trwała kilka godzin. Gdy wylądował od razu zapragnął udać się na wymarzony spacer. Jednak ku swojemu zdziwieniu wśród pięknego krajobrazu nie znalazł radosnych, szczęśliwych ludzi. Zobaczył za to wiele chorych, głodnych i smutnych dzieci. Był to bardzo przygnębiający widok. Bogaty człowiek pomyślał, że tym dzieciom powinien jakoś pomóc i tak też zrobił. Dzielił się jedzeniem, pomagał ludziom w ich codziennej pracy. Mieszkał tam przez rok i w końcu musiał wracać do swojego domu do Polski. Dalszy pobyt w Meksyku stawał się zresztą niebezpieczny ponieważ wiele gangów narkotykowych walczyło o wpływy w kraju.

Bogaty człowiek wrócił do swojego kraju, ale nie mógł zapomnieć o dzieciach które tam mieszkały. Nawiązał współpracę z fundacją Janiny Ochojskiej i zaprosił grupę 30 dzieci na dwutygodniowe wakacje w Polsce. Mali Meksykanie świetnie

bawili się razem z polskimi dziećmi i choć na krótki czas zapomnieli o swojej niedoli.

Część III:

W tle słycać dźwięki muzyki chińskiej. Na scenę wchodzą dzieci z lampionami i chińskim smokiem. Bawią się przy dźwiękach muzyki.

Narrator :

W Azji żyje wiele dzieci niewolników. Ich rodzice, dziadkowie zadłużyli się u jakiegoś z właścicieli ziemskich lub ludzi udzielających tam kredytów. Aby zwrócić dług, członkowie rodzin muszą pracować za darmo podczas wielu nawet pokoleń. Dziecko nie otrzymuje zapłaty lecz trochę żywności, a czasami jakieś ubranie. Pozostaje na łasce swego pracodawcy aż do uzyskania pełnoletniości. Podobnie rzecz ma się w Indiach, Pakistanie, Nepalu. Tutaj dzieci pracują najczęściej w rolnictwie, a także w cegielniach, kamieniołomach i u wytwórców dywanów.

Miliony dzieci w Chinach giną z rąk okrutnych ludzi, bo nie wolno im się narodzić. Te, które żyją muszą ciężko pracować w fabrykach, tkalniach, na polach. Pracujemy ponad siły po 12 godzin dziennie, a zarobione pieniądze często nie wystarczają nawet na skromne żywienie.

Od kiedy pamiętam, moim domem jest wysypisko śmieci. To los wielu dzieci z Filipin. Nie chodzę do szkoły, bo codziennie już od czwartej rano szukam butelek, słoików. Jeśli nie uda mi się zebrać odpowiedniej ilości i jej sprzedać to czeka mnie dzień głodu.

W naszym kraju, w Brazylii, wielu naszych rówieśników to dzieci sieroty dzieci ulicy. Nie mamy domów. Nie chodzimy do szkoły. Nie umiemy czytać ani pisać. Często brakuje jedzenia, bo ludzie już nie chcą nam pomagać. Niektóre dzieci próbują ukraść choć odrobinę pożywienia, ale ceną za to jest najczęściej śmierć.

W oddali słychać dźwięki muzyki, recytacja wiersza.

*„Pokaż mi jak to robisz
Że możesz jeszcze
Uśmiechać się
Naucz mnie
Jak patrzeć
Na głodujące dzieci
Na mordowanych ludzi
Z obojętnością,
Jestem słaba
I nic nie mogę zrobić
Nie umiem nawet zamknąć oczu”.*

Część IV : Zakończenie

Narrator:

Międzynarodowa Organizacja Pracy mówi wręcz o pladze wyzysku dzieci, szczególnie w krajach Afryki i Azji. Dzieci najczęściej pracują tutaj od dwunastu do szesnastu godzin dziennie, przez co bardzo często ulegają wypadkom. Za tak ciężką pracę przeważnie otrzymują bardzo niewielkie wynagrodzenie i pozbawione są wszelkich należnych im praw. Niewolnicza praca dzieci nie jest tylko „słabością” krajów biednych, bowiem problem najmłodszych wykorzystywanych do niewolniczej pracy dotyczy również krajów średniozamożnych, a nawet tych najbogatszych. Tylko że w krajach tych problem niewolnictwa dzieci jest doskonale zamaskowany.

Wyobraźcie sobie, że na całym ziemskim globie, na naszej pięknej niebieskiej planecie żyją miliony dzieci, których marzenia nigdy nie zostały spełnione. Głód, bezdomność, sieroctwo, nieuleczalne choroby – oto z czym muszą się zmagać każdego dnia. Wiele tych dzieci straciło nadzieję na lepsze jutro.

Są całkowicie bezbronni wobec niesprawiedliwego, okrutnego losu. Ludzie biedni są takimi, jakimi są, nie dlatego, że chcą lecz dlatego, że zostali zmuszeni do bycia biednymi. Tam, gdzie są biedni, powinniśmy być także i my. Wszyscy powinniśmy pomagać biednym i słabym na całym świecie. Trzeba im dawać nie tylko środki materialne, ale przede wszystkim nas samych, naszą miłość, nasze zainteresowanie ich życiem.

Pomyśl! Może Oni potrzebują właśnie Ciebie, żeby zmieniać świat. Nigdy nie jest na to za wcześnie i nigdy nie jest za późno. Nieważne czy masz dziesięć lat, dwanaście czy dwadzieścia. Jesteś kimś jedynym, niezastąpionym i wspaniałym. Masz swoje, osobiste, niezwykle zadanie do spełnienia.

Na scenę wchodzi wszyscy uczestnicy. Śpiewają piosenkę Majki Jeżowskiej pt. „Wszystkie dzieci nasze są”.

Dom Dziecka nr 4 w Łodzi
ul. Marysińska 100

Opiekun grupy: mgr Agnieszka Kaźmierczak

Autorzy:

Mateusz Sencercz (kl.V),

Damian Markiel (kl.I gimn.),

Damian Linarcik (kl.VI)

Tytuł bajki: „Warto pomagać”

Cel bajki:

Uwrażliwienie czytelnika na potrzeby osób w krajach Globalnego Południa i propagowanie właściwych postaw społecznych.

Materiały potrzebne do przygotowania bajki:

tekst bajki, stół, obrus, krzesła, zastawa stołowa, mapa świata, telefon komórkowy, 2 laptopy, piłka, plecaki

Tekst bajki :

Pewnego dnia w jednym z krajów Afryki, w bardzo dużym mieście, żyła bardzo bogata rodzina. Mama Maria, tata Jan i dwoje dzieci Alan i Amelia. Codziennie rano wspólnie, zjadali pyszne śniadanie, a potem tato odwoził ich do drogiej szkoły, w której chętnie uczyli się języków obcych i informatyki. Alan i Amelia uwielbiali dalekie podróże, zwiedzili już prawie cały świat: byli na Kubie, Alasce, Hawajach i w wielu innych ciekawych miejscach. W domu mieli najnowsze komputery z najszybszym Internetem. Byli kochanymi i szczęśliwymi dziećmi, którym niczego nie brakowało. W przyszłości Alan chciał zostać informatykiem, dlatego po szkole zawsze chodził na dodatkowe zajęcia z informatyki i siatkówki. Amelia marzyła, żeby zostać piosenkarką, dlatego też uczęszczała na specjalne lekcje śpiewu. Pewnego dnia, kiedy wracali z dodatkowych zajęć do domu

zobaczyli bezdomne dzieci, które były brudne i zaniedbane. Niektóre musiały pracować ponad siły lub kraść, żeby mieć pożywienie. Wieczorem po kolacji, długo rozmawiali z rodzicami, dlaczego tak jest, że jedne dzieci żyją wygodnie, a inne muszą cierpieć głód i niedostatek. Mama tłumaczyli im, że tak jest urządzony świat, że tak bywa, ale oni nie chcieli tego zaakceptować. Poprosili rodziców żeby coś zrobili, aby pomóc tym dzieciom. Tata zaproponował comiesięczne wpłaty na konto Caritasu, Alanowi to jednak wydawało się niewystarczające. Poprosił tatę, aby założył fundację, która będzie zajmowała się wydawaniem posiłków dla głodnych dzieci i organizowała szkoły do których będą mogły uczęszczać tak, aby zdobyły wykształcenie i w przyszłości dostali dobrą pracę. Rodzice wspólnie uznali, że można to zrobić, bo to dobry pomysł. Następnego dnia tata wezwał do siebie swoich prawników i wydał im polecenia wspomaganie Caritasu oraz stworzenia Fundacji pod nazwą „Moje dzieci”- na cześć Alana i Amelii, którzy nie byli samolubni i pomyśleli o innych dzieciach, które miały mniej szczęścia w życiu i nie urodziły się w bogatych rodzinach.

Po śmierci rodziców prowadzeniem Fundacji zajmował się Alan, który został wybitnym informatykiem i napisał wiele bardzo przydatnych i ciekawych programów komputerowych. Pomagała mu żona Anna, która była lekarzem i często wyjeżdżała a misje w głąb Afryki, aby leczyć chore dzieci. Amelia została sławną piosenkarką i cześć swoich dochodów wpłacała na konto Fundacji tak, aby ta mogła zawsze pomagać dzieciom. Dzięki ich pomocy wiele dzieci nie musiało już kraść i mieszkać na ulicy, ukończyli szkoły i dostali dobre prace, dzięki którym ich dzieci nie musiały tak, jak oni kiedyś mieszkać na ulicy. Alan i Amelia dzięki swojemu dobremu sercu pomogli wielu ludziom i sami zyskali szczęście, bo wiele osób było im wdzięcznych i żyło długo i szczęśliwie.

Dom Dziecka nr 4 w Łodzi
ul. Marysińska 100

Opiekun grupy: Milena Stachlewska

Autorzy:

Paulina Kwiatkowska kl. IV SP;

Olga Barczyk kl. IV SP;

Anna Świąder kl. II GM.

Tytuł bajki: „Małgosia”

Cele bajki:

- poruszenie problemu dotyczącego pracy dzieci w krajach Globalnego Południa.
- kształtowanie systemu wartości
- rozwój emocjonalny dziecka- uwrażliwienie dziecka na krzywdę drugiego człowieka
- budowanie pozytywnych emocji, nadziei, przyjaźni, jakie zapewniają bajkowe
- postacie (Małgosia, kupiec, rodzice)

Materiały potrzebne do przygotowania bajki:

- kostium kupca, plantatora, dziewczynki, rodziców (mamy, taty)
- pomarańcze, przedmioty gospodarstwa domowego (szczotka, zestaw garnków, mop, wiadro itp.)

Tekst bajki:

„Małgosia”

Dawno, dawno temu żyła sobie dziewczynka o imieniu Małgosia. Była dziewczynką z bardzo biednej rodziny. Musiała ciężko pracować, aby kupić coś do jedzenia. Jej rodzice byli bardzo chorzy. Opiekowała się nimi, starała się zapewnić im lekarstwa oraz pożywienie. Pracowała u dużego plantatora pomarańczy,

od świtu do zmierzchu. Ten plantator bardzo źle ją traktował i wykorzystywał, płacąc najniższą stawkę.

Pewnego dnia pojawił się bogaty kupiec, który zobaczywszy ciężko pracującą dziewczynkę Małgosię postanowił odmienić jej los. Kupiec sownie zapłacił plantatorowi, aby mógł zabrać Małgosię ze sobą.

Od tego czasu Małgosia była pomocą gosposi w domu kupca. Za zarobione pieniądze Małgosia mogła kupić jedzenie, a także leki dla kochających rodziców. Dziewczynka wraz z rodzicami zamieszkała u kupca, ponieważ niedaleko mieszkał lekarz, który pomagał chorej mamie i tacie Małgosi. Gdy rodzice wyzdrowieli mogli już pracować i posłali córkę do szkoły. Rodzice Małgosi więcej nie chorowali i dziewczynka nie musiała się już nigdy martwić.

I ŻYLI DŁUGO I SZCZĘSLIWIE

Dom Dziecka nr 4
Łódź ul. Marysińska 100

Opiekun grupy: Agnieszka Krata

Autorzy:

Sandra Stachura (kl.I gimn.),

Adam Plicha (kl.V)

Tytuł bajki: „Szczęśliwy los”

Cele:

- zapoznanie młodzieży z trudną sytuacją dzieci z krajów Globalnego Południa
- rozbudzanie wyobraźni i twórczego myślenia w trakcie pisania bajki, pobudzanie empatii, ćwiczenie umiejętności pracy w grupie

Tekst bajki:

Dawno, dawno temu, ale nie aż tak dawno, w biednej dzielnicy jednego z krajów Globalnego Południa żyła sobie biedna rodzina. Ojciec był krawcem, a matka pracowała w domu. Mieli syna i córkę. Dzieci pomagały w domu, bardzo chciały chodzić do szkoły, spotykać się z kolegami, koleżankami i uczyć się, ale rodziców nie było na to stać. Chłopiec, by zarobić pieniądze na jedzenie zatrudnił się w fabryce ubrań, córka natomiast znalazła pracę na plantacji kakaowca. Wstawali wcześniej rano, pracowali aż do wieczora. Ojciec, ponieważ jako krawiec nie miał aż tylu zleceń, wziął drugi etat na plantacji pomarańczy, rzadko bywał w domu, bardzo tęsknił za dziećmi i żoną. Rodzina, mimo, że była biedna i nierzadko nie miała co jeść, pomagała potrzebującym, tak jak tylko mogła. Matka zawsze gotowała o jedną porcję obiadu więcej, by podzielić się nim z biedną starszą panią, mieszkającą przez ścianę.

Rodzeństwo w drodze do pracy codziennie mijają piękne domy na bogatych osiedlach, bogaci sąsiedzi lubili chwalić się nowymi autami, ubraniami, prześcigali się w posiadaniu nowości.

- Spójrz na te uśmiechnięte dzieci jadące do szkoły – mówiła siostra do brata – bardzo bym chciała choć jeden dzień spędzić wśród nich.

Ja też chciałbym poznać kolegów, dźwigać ciężki plecak pełen książek, a po lekcjach grać w piłkę jak wszyscy – zamyślił się brat.

- To smutne, że na świecie są jeszcze dzieci, które z powodu biedy nie mogą cieszyć się dzieciństwem. Szybko musieliśmy dorosnąć.

- Masz rację, bieda jest straszna, tak bardzo kocham naszych rodziców, widzę jak się starają. Gdybyśmy nie poszli do pracy nie mielibyśmy co jeść. I nasza sąsiadka również. Biedna starsza pani, nie ma prawie wcale środków do życia. Lubię do niej przychodzić, opowiada takie piękne historie.

Rodzina marzyła o zmianie losu.

Pewnego dnia ojciec, zmęczony i zrozpaczony sytuacją swoich dzieci, które co dzień musiały ciężko pracować postanowił wydać ostatnie pieniądze na loterię. Kupił los w pobliskim sklepie, wrócił do domu usiadł przy stole i zaczął zdrapywać srebrną farbę z małej krateszki. Jakaż była radość i zdziwienie gdy okazało się, że kupiony los przyniósł im ogromną fortunę! Ojciec skakał z radości, matka tańczyła wokół stołu, a dzieci stały jak osłupiałe.

- Czy to znaczy, że będę mogła pójść do szkoły? – spytała córka.

- Oczywiście kochanie! Nie tylko do szkoły, ale będziesz mieszkała w nowym domu, pójdiesz na kurs tańca o jakim zawsze marzyłaś, będziesz miała swój pokój, szafę pełną ubrań! – zawołał tata.

- Tato, będę miał piłkę do nogi? I książki? – spytał syn.

- Tak synu, będziesz miał to o czym pragniesz! Jakże jestem szczęśliwy.

- Żono moja, będziemy teraz spędzać więcej czasu ze sobą, zabiorę Cię na wycieczkę, spełni się to, o czym marzyliśmy po nocach.

Rodzina była bardzo szczęśliwa, ich los odmienił się. Postawili nowy porządny dom, dzieciaki porzuciły pracę, poszły do szkoły, poznały nowych kolegów i koleżanki. Ojciec dalej zajmował się krawiectwem, otworzył zakład i sklep w drogiej dzielnicy, mógł zatrudnić wielu pracowników, ponieważ znalazł nabywców na swoje usługi.

Ale zadbali nie tylko o siebie, pamiętając o tym, jak wyglądało ich życie przed wygraną, postanowili pomóc innym biednym rodzinom. Wybudowali dwie bezpłatne szkoły. Chcieli, by każde dziecko mogło się uczyć. Matka zajmowała się organizacją zajęć, pilnowała, aby wszystko w szkole odbywało się jak należy. Popołudniami szkoła była otwarta dla dorosłych, by mogli również się doksztalać. Przy szkole otworzono jadłodajnię, gdzie dla każdego głodnego dorosłego, czy dziecka czekał ciepły posiłek. Utworzyli fundację na rzecz pomocy biednym, a z czasem jeszcze trzy domy dla osieroconych dzieci i schronisko dla bezdomnych zwierząt.

Dzięki wygranej na loterii, która trafiła do dobrych ludzi, nowe życie wygrało wiele osób.

XXI LO im. Bolesława Prusa w Łodzi
ul. Kopernika 2, 90-509 Łódź

Opiekun grupy: mgr Katarzyna Wlazło

Klasa: IId

Nazwa gry: „Galopem przez kraje Globalnego Południa”

Cel gry:

Celem gry jest zapoznanie uczniów XXI LO z problemami krajów Globalnego Południa a także pokazanie współzależności jakie istnieją między naszym postępowaniem w życiu codziennym, a egzystencją naszych rówieśników na tym obszarze.

Materiały potrzebne do przeprowadzenia gry:

Do przeprowadzenia gry dla ok. 30 osób potrzebujemy:

- 6 arkuszy kolorowego papieru A1 do wykonania pól, po których poruszać się będą zawodnicy
- 3 duże taśmy klejące do przymocowania dekoracji i wykonania chat
- 3 tubki kleju
- 3 arkusze brązowej bibuły, 3 arkusze zielonego kartonu A1 do zrobienia palm
- 2 pudełka farb plakatowych
- mazaki, flamastry dla uczestników biorących udział w kalamburach
- 2 arkusze papieru pakowego
- 1 pudełko plasteliny
- rekwizyty tj. afrykańskie maski, drewniane misy, tradycyjne instrumenty, indyjska biżuteria

Warto także pomyśleć o tle muzycznym, z wykorzystaniem utworów następujących zespołów: Wadada, Ritmodelia, Papadram, Mandoza, Babatunde Olatunji, Mitwa - Kabhi Alvida, Naa Kehna (ścieżka dźwiękowa z filmu „Nigdy nie mów żegnaj”), Bombay Rockers

Oznaczenia pól:

* --> różne bonusy/kary,

? --> pytanie,

K --> kalambury,

T --> tabu.

Pola nieoznaczone --> pola puste bez żadnej zagadki

Opis planszy:

Plansza składa się z 40 pól, większość z nich zawiera zagadkę, pytanie albo zadanie, niektóre są puste; niżej podaję ich znaczenia:

1. –	11. Ugryzła Cię mucha tse-tse, jedziesz do szpitala w Nairobi - COFASZ SIĘ O DWA POLA
2. Szaman z plemienia Burundi uważa, że przebiegająca drogę antylopa, to zły znak - CZEKASZ JEDNĄ KOLEJKĘ	12. –
3. –	13. Pytanie
4. –	14. Pytanie
5. –	15. Tabu
6. Pytanie	16. Pytanie
7. Kalambury	17. –
8. Pytanie	18. Pytanie
9. –	19. Pytanie
10. –	20. Filmy
	21. –
	22. –

23. Tabu	RZUCASZ JESZCZE RAZ
24. Pytanie	KOSTKĄ
25. –	34. –
26. Kalambury	35. Pytanie
27. Pytanie	36. Pytanie
28. –	37. –
29. Filmy	38. Tabu
30. –	39. Masajscy ludzie robią właśnie swoją chatę -
31. Pytanie	UCIEKAJ TRZY POLA DO
32. Kalambury	TYŁU, jeśli chcesz uniknąć
33. Święto Divali, wygrywasz w konkursie na najładniejszą kompozycję kwiatową -	obrzucenia ich „materiałem budowlanym”
	40. Filmy

Scenariusz gry:

Cały projekt ma formę gry planszowej z ludźmi w roli pionków. Udział w zabawie biorą całe klasy, jednak bezpośrednio tylko 3 reprezentantów, którzy poruszają się po polach, rzucając kostką. Każde pole to inne zadanie bądź zagadka/rebus/pytanie itp. Na planszy znajdować się mogą jednocześnie reprezentanci 2/3 klas czyli od 6-9 osób.

Ostatni etap składa się z poczęstunku w 3 tradycyjnych chatach: masajskiej, indyjskiej i peruwiańskiej tak, aby połączyć naukę z przyjemnością.

Zadania przydzielone klasom są następujące:

- Quiz
- Pytania do wyświetlanych fragmentów filmów tj.:
„W Pustyni i w Puszczy”, „Biała Masajka”, „Pożegnanie z Afryką”, „Misja”, „Czasem słońce, czasem deszcz”
- Ulepienie z plasteliny zwierzęcia, które można spotkać na sawannie

- Kalambury,
- Gra „Tabu”

Pytania:

- 1.** Które kraje produkują najwięcej kakao?
  - a) Wybrzeże Kości Słoniowej i Ghana
  - b) Brazylia i Indie
  - c) Maroko i Algieria
  - d) Ekwador i Honduras
- 2.** Pojęcie “caudillizmu” oznacza w krajach Ameryki Łacińskiej idee:
  - a) Budowy demokratycznego państwa
  - b) Powrotu do tradycji prekolumbijskich
  - c) Walki z przemytem narkotyków
  - d) Autorytarnego sposobu sprawowania rządów (dyktatury)
- 3.** Odmianami języku suahili, posługują się ludzie z terenów dzisiejszego/dzisiejszej:
  - a) Maroka
  - b) Sierra Leone
  - c) Kenii
  - d) Senegalu
- 4.** We fladze, którego kraju widnieje drzewo cedrowe?
  - a) Iraku
  - b) Libanu
  - c) Jordanii
  - d) Libii
- 5.** Kiedy miało miejsce największe tsunami XXI wieku, które zniszczyło wybrzeże kilku krajów Azji i Afryki i zabiło prawie 300 tys. osób?
  - a) 24 lutego 2003
  - b) 26 grudnia 2004

- c) 5 marca 2005
  - d) 8 czerwca 2007
- 6.** Hinduskie święto Diwali jest obchodzone z okazji:
- a) Urodzin
  - b) Wesela
  - c) Nowego Roku
  - d) Przyjęcia do stanu kapłańskiego
- 7.** W którym roku Nelson Mandela i Frederik de Klerk dostali Pokojową Nagrodę Nobla?
- a) 1960
  - b) 1975
  - c) 1980
  - d) 1993
- 8.** Szacuje się, że analfabetyzm w Indiach (liczących około 1 miliarda ludzi) obejmuje w przybliżeniu:
- a) 1% społeczeństwa
  - b) Jedną trzecią społeczeństwa
  - c) Ponad 50% Hindusów
  - d) Ponad 75% narodu
- 9.** Dyktatorem jakiego państwa jest Muammar al-Kaddafi?
- a) Libii
  - b) Maroka
  - c) Algierii
  - d) Egiptu
- 10.** Jaka religia dominuje w Tajlandii?
- a) Chrześcijaństwo
  - b) Konfucjanizm
  - c) Hinduizm
  - d) Buddyzm

11. Czy kraje Globalnego Południa stanowią większość pod względem liczebności ludności?

Tak

12. Jakie są główne problemy krajów Globalnego Południa?

Utrata opieki ze strony metropolii po uzyskaniu niepodległości; konflikty na tle ideowym, kulturowym, etnicznym, narodowościowym; analfabetyzm; niemożność zorganizowania stabilnych rządów; gwałtowny przyrost naturalny.

13. Ile wynosi najniższa średnia długość życia i gdzie?

W Sierra Leone wynosi 42 lata

14. Jakie choroby zbierają największe żniwo w krajach Globalnego Południa?

Gruźlica, HIV, malaria, czerwotka, cholera, dżuma

15. Wymień najważniejsze produkty uprawiane w wymienionych rejonach i będące podstawą gospodarek krajów najuboższych.

Kawa, herbata, kakao, tytoń, banany, bawełna

16. Wymień problemy o charakterze ekonomicznym, z jakimi borykają się drobni rolnicy i producenci w krajach rozwijających się.

Ograniczone możliwości eksportu swoich produktów, niskie ceny, a co za tym idzie, niskie dochody

17. Czy produkty oznaczone logo „Sprawiedliwego Handlu” są droższe od produktów „zwykłych”?

Tak

18. Wymień najczęściej stosowane metody wyzysku pracowników.

Przedłużanie czasu pracy bez wynagrodzenia, niskie standardy bezpieczeństwa pracy, niskie zarobki, pozbawianie renty lub odszkodowania za utratę zdrowia w wypadku przy pracy, wykorzystywanie pracy dzieci

19. Podaj bariery w rozwoju koncepcji „Sprawiedliwego Handlu”

20. Gdzie w Łodzi można kupić produkty „Fairtrade”?

Tylko delikatesy Bomi i sklepik ekologiczny Biotanika

- 21.** Tereny, których państw zamieszkuje plemię Tutsi?
Rwandy i Burundi
- 22.** W którym roku doszło do ludobójstwa w Rwandzie?
1994r.
- 23.** O niepodległość, którego kraju walczył Gandhi?
Indii
- 24.** Kolonią, jakiego kraju była Rwanda?
Belgii
- 25.** Jakie kraje zaliczamy do krajów „Drugiego Świata”?
Socialistyczne po II wojnie światowej
- 26.** Co jest oficjalną stolicą Republiki Południowej Afryki?
a) Kapsztad
b) Johannesburg
c) Nowy Jork
d) Pretoria
- 27.** Mahatma Gandhi jest uważany za jednego z twórców niepodległych...
a) Indii
b) Chin
c) Pakistanu i Nepalu
d) Tunezji i Gwatemali
- 28.** Metys jest to człowiek, w którego żyłach płynie krew rasy...
a) czysto hiszpańskiej
b) czarnej i żółtej
c) czarnej i białej
d) białej i żółtej
- 29.** Termin „favela” oznacza...
a) Luksusowe dzielnice w Rio de Janeiro
b) Dzielnice nędzy
c) Wielkie posiadłości ziemskie

c) Jest to nazwa brazylijskiego mocnego trunku.

30. Demokratyczna Republika Konga, była niegdyś kolonią...

- a) angielską
- b) portugalską
- c) belgijską
- d) francuską

31. Jakie z wymienionych chorób są największymi problemami krajów afrykańskich?

- a) Różne rodzaje grypy i zapalenie płuc
- b) AIDS i malaria
- c) Trąd i kiła
- d) Ospa wietrzna i gruźlica

Tabu:

1. Głód (pusty brzuch, niedosyt, jedzenie)
2. Safari (polowanie, lew, zwierzęta)
3. Sawanna (trawa, antylopa, flora)
4. Oaza (pustynia, źródło, wodopój)
5. Ganges (święto, rzeka, Indie)
6. Wojna (konflikt zbrojny, broń, pojedynki)
7. Inkowie (złoto, konkwistador, Peru)
8. Jak (mleko, Himalaje, wół)
9. Hinduizm (religia, tradycja, obrządek)
10. Machu Picchu (cywilizacja, Andy, Miasto)

Kalambury rysunkowe:

Masajowie, Buddyizm, Lama, „Pożegnanie z Afryką”, Konkwistador, Uprawa ryżu, „Monsunowe wesele”, Wybrzeże Kości Słoniowej, Kakao, „Krawawy Diament”, Zapomniany Kopciuszek, „Klejnot Nilu”, Ganges, Machu Picchu, „Misja”

Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego „Anielisko”

ul. Sienkiewicza 60, 90-058 Łódź

Opiekun grupy: mgr Ewa Rosiak - Gawin

Grupa: młodzież w wieku 12 – 17 lat z placówki „Anielisko”

Nazwa gry: „Pociąg do Krajów Globalnego Południa”

Cel gry:

- zapoznanie najmłodszych dzieci z „Anieliska” z elementami kultury Indii, Peru i Kenii
- ukazanie różnorodności wybranych Krajów Globalnego Południa

Materiały potrzebne do przeprowadzenia gry:

pokaz multimedialny o Krajach Globalnego Południa, laptop, rzutnik, przyprawy, potrawy do degustacji, farby do malowania twarzy, bajki z Azji, Ameryki Łacińskiej, Afryki, muzyka z Krajów Globalnego Południa, gwizdek, dźwięk odjeżdżającego pociągu, mapki z kolejnością stacji (kartony, mazaki), układanka papierowa (papier, nożyczki).

Scenariusz gry:

Uczestników gry zapraszamy do podróży po Krajach Globalnego Południa.

Uczestnicy gry zostają podzieleni na grupy. Każda grupa dostaje papierowe puzzle, które należy jak najszybciej ułożyć. Kiedy zadanie jest wykonane, grupa otrzymuje mapkę, na której zaznaczony jest kierunek podróży (kolejność stacji). Gracze, pod opieką konduktora, przemieszczają się między następującymi stacjami (przykład jednego z kierunków podróży):

1. Stacja Biuro Podróży

Tu podróżnicy oglądają prezentację multimedialną o różnorodności kultury: Peru, Kenii i Indii.

- Witamy w naszym Biurze Podróży. Zaraz zobaczymy dokąd dziś się udacie w podróż. Początkiem naszej wycieczki po Krajach Globalnego Południach będzie prezentacja multimedialna.

Po obejrzeniu prezentacji:

- Proszę wsiadać do pociągu! Za chwilę odjeżdżamy (gwizdek, sygnał pociągu).

2. Stacja Smaki Świata

Wysiadamy na stacji Smaki Świata.

a) Graczom zawiązuje się oczy, po czym dostają oni do powąchania przyprawę (np. cynamon, goździki).

b) Gracze oglądają 3 przygotowane potrawy pochodzące z Kenii, Peru i Indii i muszą odgadnąć z jakiego państwa one pochodzą.

c) Uczestnicy gry dostają do spróbowania potrawy i ich zadaniem jest odgadnięcie z jakich składników są przygotowane.

- Proszę wsiadać do pociągu! Za chwilę odjeżdżamy (gwizdek, sygnał pociągu).

3. Stacja Malowanie - kolory Indii, Peru, Kenii

Gracze dzieleni są na 5 grup. Każda z nich otrzymuje flagę jednego z wyżej wymienionych państw. Flagi są malowane na policzkach uczestników.

- Proszę wsiadać do pociągu! Za chwilę odjeżdżamy (gwizdek, sygnał pociągu)

4. Stacja Bajkolandia

Gracze słuchają bajek z wybranych Krajów Globalnego Południa i muszą określić z jakiego państwa pochodzą te opowieści.

- *Proszę wsiadać do pociągu! Za chwilę odjeżdżamy* (gwizdek, sygnał pociągu).

5. Stacja Etnodyskoteka

Gracze słuchają 3 utworów współczesnej muzyki pochodzącej z Indii, Kenii i Peru. Jak na innych stacjach, muszą przyporządkować je do odpowiedniego kraju oraz wymyślić do jednego z nich taniec. Następnie odbywa się dyskoteka przy muzyce etnicznej z Azji, Ameryki Łacińskiej i Afryki.

**XXXIV LO,
ul. Żeromskiego 26, 90-737 Łódź**

Opiekun grupy: mgr Sebastian Jagiełło.

Klasa: Ie

Nazwa gry: „ETNO-PODCHODY”

Cel gry:

Przekazanie młodzieży wiedzy zdobytej przez klasę Ie podczas warsztatów o Krajach Globalnego Południa oraz sprawdzenie stanu wiedzy innych uczniów na ten temat.

Materiały potrzebne do przeprowadzenia gry:

papiery kolorowe, brystole, mazaki, głowa:), komputery, drukarki, zdjęcia, teksty z wybranymi wiadomościami o Krajach Globalnego Południa, mapka, stoły i krzesła itp.

Scenariusz gry:

Wprowadzenie zawodników w temat gry.

Przed rozpoczęciem gry uczestnicy wysłuchują krótkiego wprowadzenia m.in. o nazewnictwie krajów Afryki, Azji, Ameryki Łacińskiej:

Zapewne zetknęliście się z pojęciem : „Trzeci świat”, wspomniane „Kraje Globalnego Południa” lub „kraje rozwijające się”. Najczęściej są one kojarzone z kontynentem afrykańskim. Jednak kraje te znajdują się również w Ameryce Łacińskiej i Azji. Od dziś będziemy starali się nie używać pejoratywnego stwierdzenia „Trzeci świat”.

(następuje zwięzłe opisanie historii tych nazw, przedstawione zostają także informacje o głównych problemach Globalnego Południa i o grupie G33).

Rozdanie arkusza (tabela, mapka)

Gracze otrzymują mapy z zaznaczoną drogą do stacji oraz arkusze z pytaniami, które muszą wypełnić na podstawie informacji zdobytych na poszczególnych stacjach. Uczestnicy gry muszą przechodzić przez stacje w ustalonej na mapie kolejności.

Na każdej stacji przygotowujący grę czytają informacje o danym problemie, a następnie zadają graczom pytania do tekstu (przebywają na niej maks. 5 minut) i wpisują do arkuszy punkty za odpowiedzi.

Stacje (teksty muszą dotyczyć przedstawionych problemów – proponowane źródła informacji m.in.:

www.unic.un.org.pl/show.php?news=1413&wid=18

pl.wikipedia.org/wiki/Diwali

www.national-geographic.pl/drukuj-artykul/najpiekniejsi-meczyni-swiata/

obiezyswiat.org/index.php?gallery=8955

www.sciaga.pl,

www.wikipedia.pl

1. Kraje Globalnego Południa – dzieci

Pytania:

Ile grup etnicznych tworzy ludność Globalnego Południa?

Gdzie najczęściej zatrudniana jest młodzież i dzieci?

Dlaczego edukacja w Krajach Globalnego Południa nie jest powszechna?

2. Kraje Globalnego Południa – Kenia i Etiopia

Pytania:

Kogo głównie obejmuje profilaktyka w przypadku chorób zakaźnych?

Ile osób jest niedożywionych na świecie?

Wymień 3 lub więcej chorób panujących w Kenii i Etiopii.

3. Konflikt w Darfurze

Pytania:

Gdzie znajduje się Darfur?

Od ilu lat trwa konflikt w Darfurze?

Kto uczestniczy w tym konflikcie i kto ponosi odpowiedzialność za niego?

4. Globalny kryzys ekonomiczny

Pytania:

Kto najbardziej odczuwa skutki panującego kryzysu?

W którym roku podczas szczytu G8 donorzy zobowiązali się do zwiększenia pomocy Krajom Globalnego Południa?

5. Święta

Pytania:

Jakie plemię obchodzi święto gerewol?

Co zapowiada Diwali?

Gdzie odbywa się Inti Raymi?

W trakcie gry drużyna musi rozwiązać także krzyżówkę:

Hasła poziomo:

3 litery – rozpoczyna się na „G” - Grupa utworzona przez kraje rozwijające się

7 liter - rozpoczyna się na „E” – Stacja... Jeden z Krajów Globalnego Południa

5 liter – Trwający już od ponad 50 lat główny konflikt w Afryce

5 liter - Stacja... Jeden z Krajów Globalnego Południa

6 liter - Święto w Indiach obchodzone na przełomie października i listopada

13 liter - Główny problem Krajów Globalnego Południa... kryzys ekonomiczny

Hasło pionowo: GEREWOL

XXXIII LO im. Armii Krajowej w Łodzi
ul. Kusocińskiego 116, 94-004 Łódź

Opiekun grupy: mgr Małgorzata Niewiadomska

Klasa: IIb

Nazwa gry: „Poznaj swoich Południowych Przyjaciół”

Cel gry:

Podwyższenie wiedzy uczniów XXXIII LO o Krajach Globalnego Południa.

Materiały potrzebne do przygotowania gry:

kolorowe brystole, zdjęcia, kredki i mazaki do zrobienia plakatów, klej, taśmy mocujące, informacje do przygotowania tematycznych plakatów, arkusze do testu.

Gra składa się z 8 etapów:

W każdym etapie uczestnicy gry zbierają informacje na temat Krajów Globalnego Południa, które są zamieszczone na plakatach porozwieszanych w szkole.

Na zapoznanie się z informacjami uczestnicy mają ok. 20 minut. Po tym czasie przychodzą do punktu, przy którym stoją przedstawiciele (organizatorzy gry).

Uczestnicy otrzymują do wypełnienia test z wiadomości zawartych na plakatach. Wygrywa ten uczestnik, który zdobędzie najwyższą liczbę punktów.

Tematy plakatów:

- 1.** Budowanie dużych koncernów i firm na terenach Krajów Globalnego Południa (np. fabryka Coca - Coli w Indiach).
- 2.** Porównanie żywności ubogich i bogatych mieszkańców Krajów Globalnego Południa.
- 3.** Wybierz rzeczy, które są w Krajach Globalnego Południa.

Obrazki: Kawa, auto, rower, zabawka, telefon, czekolada , książka, długopis, telewizor.

4. Konflikty (wojny domowe), rekrutowanie małych dzieci do armii.

5. Niski poziom opieki zdrowotnej, choroby w Krajach Globalnego Południa.

6. Porównanie stylu życia rodzin ubogich, bogatych w Krajach Globalnego Południa.

7. Elementy kultury w Krajach Globalnego Południa: ozdabianie ciała, święta itp.

8. Wykorzystywanie dzieci jako taniej siły roboczej (m.in. małe dzieci brane do pracy w fabrykach w zamian za bardzo niskie wynagrodzenia).

Test: Sprawdzenie wiedzy o Krajach Globalnego Południa

1. Dopasuj, co charakteryzuje dany lud Etiopii:

Arbore, Karo, Hamerowie, Mursi

- gołą głowy, pozostawiając niewielką kępkę umazanych gliną włosów;
- mężczyźni dekorują tors i ramiona białą gliną, zaś dodatkowym ozdobieniem są rytualne blizny; kobiety noszą gliniane krążki w celu rozciągnięcia warg;
- piękne dekoracje z koralików;
- ubierają się w skóry ozdobione muszelkami;

2. Spośród wymienionych chorób wybierz te, które najczęściej można spotkać w KGP:

AIDS, cukrzyca, rak, cholera, gruźlica, czerwotka, tarczycza

Podkreśl czynniki, które powodują te choroby:

niedożywienie (głód), niewystarczająca opieka lekarska, brak higieny, zakażenia

3. Zakreśl poprawną odpowiedź:

- największa liczba dzieci pracujących jest:
  - a) w Afryce,
  - b) w Australii,
  - c) w Azji,
  - d) w Ameryce Południowej
- największa liczba dzieci pracujących na tym kontynencie wynosi:
  - a) 10 mln, b) 67 mln, c) 127 mln, d) 150 mln
- jaka liczba dzieci w Pakistanie nie uczęszcza do szkoły do 14 roku życia:
  - a) 12 mln, b) 19 mln, c) 37 mln, d) 50 mln
- w krajach, gdzie roczny dochód wynosi 55 USD lub mniej, dzieci pracujące stanowią:
  - a) 5%-35%, b) 15%-45%, c) 30%-60%, d) 45%-75%,
- natomiast w krajach o dochodach pomiędzy 500 USD do 1000 USD pracuje:
  - a) 5%-25%, b) 10%-30%, c) 15%-35%, d) 20%-40%

4. Zaznacz, jakie rzeczy znajdują się w KGP:

samochód, długopis, kawa, telewizor, czekolada, piłka, książka, telefon, rower

5. Mieszkańcy którego kraju zmagają się z problemem niszczenia środowiska przez koncern Coca-Coli? (Odp.:)

6. Gdzie rozlewnia wypuszcza zanieczyszczoną wodę? (Odp.:)

7. Wypisz 3 rzeczy (na podstawie wiadomości z plakatu), które możesz zrobić, aby pomóc mieszkańcom tego kraju. (Odp.:)

8. Wypisz 2 rzeczy, za które odpowiedzialna jest Coca-Cola w kraju, którego dotyczy problem. (Odp.:)

9. W którym kraju jest największa liczba dzieci-żołnierzy? (Odp.:)

10. Co które dziecko z ponad 300 tys. Jest brane do armii?

a) co dziesiąte, b) co dwudzieste, c) co trzydzieste

11. W jakim celu dzieci są najczęściej rekrutowane do armii (na jakie stanowiska)? (Odp.:)

12. Wypisz 3 różnice pomiędzy domami ludzi bogatych a biednych w KGP (Odp.:)

13. W którym kraju w Afryce Zachodniej picie kawy jest bardziej popularne:

a) Liberia, b) Gwinea, c) Nigeria

14. Jakiej średnicy jest charakterystyczny dla Etiopii placek —indżerę (injerę) ?:

a) 20 cm, b) 35 cm, c) 50 cm, d) 65 cm

15. Co to jest kuszari?

a) egipska herbata

b) tani egipski fast - food

c) charakterystyczny egipski wisiorek

16. Wymień jeden z dwóch produktów, jakie znajdują się w libańskiej herbacie: (Odp.:)

**Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19
im. Karola Wojtyły (46 LO) w Łodzi
ul. Żeromskiego 115, 90- 542 Łódź**

Opiekun grupy: mgr Joanna Modzelewska - Góra

Klasa: I p-p

Nazwa gry: „Coolturowy świat - młodzież w Polsce, a młodzież w Krajach Globalnego Południa”

Cel:

Podniesienie świadomości rówieśników z liceum na temat Krajów Globalnego Południa.

Materiały potrzebne do przygotowania gry:

prezentacja multimedialna, laptop, rzutnik, brystole, fotografie, klej, mazaki.

Organizatorzy ogłaszają wśród kolegów konkurs na plakat na zadany temat:

problem głodu

problem śmiertelności

problem wirusa HIV i AIDS

problem braku edukacji

W dniu rozstrzygnięcia konkursu, organizatorzy przygotowują krótką prelekcję na temat Krajów Globalnego Południ i opowiadają o warsztatach przeprowadzonych w ich klasie.

Następnie na scenę zapraszani są przedstawiciele klas, którzy otrzymują do wykonania zadanie. Zostają podzieleni na 4 grupy. Każda grupa musi odegrać jedną scenkę.

Scenka nr 1 - dotyczy najuboższej części Krajów Globalnego Południa. Uczniowie mają przedstawić, jak kobiety noszą dzbany pełne wody na głowie.

Scenka nr 2 – dotyczy bogatszej części Krajów Globalnego Południa.

Uczniowie odgrywają chłopców, którzy słuchają muzyki na mp3.

Scenka nr 3 - dotyczy najuboższej części Krajów Globalnego Południa. Uczniowie mają pokazać, jak wygląda sytuacja zdrowotna w tych krajach.

Scenka nr 4 – Dotyczy bogatszej części Krajów Globalnego Południa.

Uczniowie mają przedstawić, jak wygląda opieka medyczna w tej części Krajów Globalnego Południa, czyli np. że są różnego rodzaju leki, szczepionki itp.

Po zakończeniu scenek następuje odgadywanie z jakiej części świata pochodzą te scenki oraz omówienie każdej z tych scenek (ma to uwidocznić kontrasty w Krajach Globalnego Południa).

Kolejnym etapem wydarzenia jest prezentacja multimedialna o sytuacji dzieci i młodzieży w Krajach Globalnego Południa oraz ogłoszenie, że powstała strona internetowa o Krajach Globalnego Południa stworzona przez klasę biorącą udział w projekcie.

Autorzy plakatów opisują swoje prace, a organizatorzy komentują te informacje. Na zakończenie zostaje rozstrzygnięty konkurs.

Spis treści:

Wprowadzenie	2
„Habibi”	5
„Niezwyczajna przygoda Michasia”	8
"Joka z Kongo"	13
„Kolory świata”	16
„Warto pomagać”	25
„Małgosia”	27
„Szczęśliwy los”	29
„Galopem przez kraje Globalnego Południa”	32
„Pociąg do Krajów Globalnego Południa”	40
„ETNO-PODCHODY”	43
„Poznaj swoich Południowych Przyjaciół”	46
„Coolturowy świat - młodzież w Polsce, a młodzież w Krajach Globalnego Południa”	50